

# LINDA.

'het geschreeuw  
van de ouders  
was door de muren  
heen te horen'

PERSOONLIJK | KIND VAN DE REKENING

## 'IK ZIE HET AAN SAAR (6), ZE TWIJFELT OVER HAAR AANDEEL: "DIE RUZIES GAAN DENK IK OVER MIJ?"

19-11-2024 | MAARTJE WILLEMSE

**De ouders van Saar liggen in scheiding. Vanwege hoogopgelopen ruzies is er een tijdje geleden een melding gedaan door de burens bij Veilig Thuis. Het geschreeuw van haar ouders was door de muren heen te horen.**

Veilig Thuis heeft onderzoek gedaan en hulp ingeroepen voor Saars ouders, maar ook geadviseerd om hulp in te schakelen voor Saar zelf. Zij zit immers in datzelfde huis met diezelfde ruzies.

### **KINDEREN DE BAAS**

De eerste ontmoeting met Saar zal ik niet snel vergeten. Zes jaar oud, twee staartjes, een rieten koffertje met houtje-touwtje sluiting in haar hand, onder haar arm een knuffel. "Papa en mama zeggen dat ik jou alles mag vertellen", zegt ze. Ik knik. "Hier zijn kinderen een beetje de baas", vertel ik haar.

Ze kijkt me aan. "Echt?" vraagt ze. "Zeker weten", zeg ik. Saar tilt haar koffertje omhoog en zegt: "Kijk, mijn spullen". Ze gaat op haar knietjes zitten en slaat het koffertje open. Er zit een pen in, een sleutelhanger van de Eiffeltoren, een kerstbal en een briefopener ("die is van opa geweest"). Alles gewikkeld in een dekentje. Een wat onsamenhangende verzameling, maar belangrijk voor Saar.

### **SCHREEUWEN**

Het duurt niet lang of Saar begint te vertellen over thuis. Dat haar ouders zo vaak schreeuwen. "Doen ze dat vaak, Saar?" vraagt ik haar. "Ik weet niet, ik denk wel elke dag, dat hun stem harder is. Ik ga dan naar boven, ik vind het niet fijn. Dan ga ik op mijn kamer wachten tot ze stoppen."

Het is even stil. "Misschien is het wel om mij", zegt ze zachtjes. "Want ze zeggen vaak 'Saar' als ze ruzie maken. Ze praten dan denk ik over mij."

# LINDA.

## SCHAAMTE

Als ik haar vader vraag naar de ruzies thuis, zegt hij: "Die keer dat de burens Veilig Thuis hebben gebeld, zo erg is het niet vaak hoor." Vaak hebben ouders in eerste instantie de behoefte zich te verdedigen. "En meestal is Saar boven", vult hij aan. "Ze zal dus ook niet alles meekrijgen." Ik vertel hem dat het goed mogelijk is dat Saar al lange tijd ziet en voelt wat de ernst van de situatie is, ook al is ze pas zes.

En dat de hoogspanning waaronder hij en de moeder van Saar staan, met zich mee kan brengen dat hun dochter de ruzies meekrijgt. Dat het niet fraai is en niemand daar trots op is, maar dat het gebeurt. Saars vader breekt. "Ik wil dit niet waar Saar bij is", zegt hij geëmotioneerd. "Ik hou zoveel van haar en wil haar juist beschermen tegen dit alles. Maar het is soms zo moeilijk".

Het verdriet van de scheiding weghouden bij hun dochter, dat lukt vaak nog wel. Maar die boosheid op elkaar is moeilijk weg te stoppen. Die komt eruit op slechte momenten, waar Saar bij is. En op haar kamer zitten is geen enkele garantie dat ze niks meekrijgt. Ook niet met de deur dicht. "Ik vind het echt vreselijk voor Saar", zegt haar moeder tegen me. "Ik schaam me ervoor. Ik snap ook dat er geen excuus voor is. Ik denk dan alleen maar: was dit maar nooit gebeurd".

Hoewel er ouders zijn die niet kunnen ophouden met ruzie maken, ook niet jaren na een scheiding, geldt meestal dat dit tijdelijk is. Vaak zijn na een bepaalde periode de emoties wat minder heftig en kunnen ouders elkaar weer wat beter verdragen. Ik ken ouders die tijdens een scheiding voortdurend tegen elkaar procedeerden, buiten de rechtszaal geen enkel contact hadden en na een jaar of twee toch weer met elkaar in gesprek konden. Die later vertelden dat ze zichzelf kwijt waren geraakt in die periode, dat het onderdeel was van het verwerken van de scheiding. Maar die moeilijke periode, wat je dan meegeeft aan je kind, is niet van tijdelijke aard. Het kan niet worden uitgewist en heeft invloed op hoe je kind naar de wereld leert kijken.

## GEVOLGEN

We weten uit onderzoek dat als kinderen blootgesteld worden aan ruzies tussen ouders, dit hun gevoel van veiligheid en zelfvertrouwen onder druk zet. Ik zie het aan Saar, die twijfelt over haar aandeel: de ruzies gaan denk ik over mij, ben ik teveel? Komt dit door mij? Dat gevoel van onzekerheid zie je vaak in twee uitersten terug in het gedrag van kinderen.

Sommige kinderen worden extreem lief en meegaand, om vooral maar geen last te hoeven zijn. Ze hopen daarmee dat het rustig blijft. Andere kinderen worden juist extra lastig. Ze vertonen bijvoorbeeld druk gedrag, liggen dwars op alles of maken vaak ruzie met leeftijdsgenootjes. Niet zelden worden kinderen agressief, met vechtpartijen op school tot gevolg. Het is voor deze kinderen moeilijk zich kwetsbaar op te stellen en hun gevoel van angst of verdriet te laten zien.

# LINDA.

## TIPS VAN SAAR

Saar vertelt dat ze soms zou willen dat haar ouders beter naar haar luisteren. "Heb jij dan misschien goeie tips voor papa en mama?" vraag ik haar. "Ja!" zegt Saar enthousiast. Ik leg een stapeltje vouwblaadjes voor ons neer. Ijverig bedenkt ze haar eerste tips. "Dat ze niet schreeuwen maar praten", zegt Saar. "En dat ze niet lelijk doen over de ander naar mij. Oh ja en dat papa en mama een keer samen komen kijken bij dansen". Al snel volgen meer tips. Ik schrijf ze op en Saar stopt ze trots in haar koffertje.

In overleg met haar ouders spreken we af dat ze de tips met hen mag delen. Al snel blijkt dat Saar dit fijn vindt om te doen. Tijdens het eten, in de auto of voor het slapen gaan pakt ze een tip uit haar koffertje. De ene keer voor mama, de andere keer voor papa. Zo vallen die zorgen van Saars schouders en belanden ze op de schouders waar ze thuis horen. Haar ouders gaan hier goed mee om en hangen de tips op een zichtbare plek, zodat Saar hen eraan kan herinneren. En dat doet ze, vertellen ze mij. In plaats van niet gezien te worden en bang te zijn voor wat er komen gaat, laat Saar haar stem horen.

## MAARTJE WILLEMSE

Maartje Willemse is kindbehartiger en komt op voor kinderen in echtscheidingsituaties. Ze helpt ouders, hulpverleners en rechters de stem van het kind te horen. Ze is moeder van twee pubers en woont met haar gezin in Amersfoort.

